

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **A. B.** ukaranej za czyn z art. 94 § 1 k.w.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 grudnia 2023 r.
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k. w zw. z art. 112 k.p.w.
kasacji wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Kędzierzynie-Koźlu
z dnia 5 października 2022 r., sygn. akt II W 816/22

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i przekazuje sprawę
Sądowi Rejonowemu w Kędzierzynie-Koźlu do ponownego
rozpoznania.**

UZASADNIENIE

A. B. została obwiniona o to, że w dniu 09 września 2022 r. w K. na ul. [...] kierowała pojazdem marki M. o nr rej. [...] bez wymaganych uprawnień, tj. o wykroczenie z art. 94 § 1 k.w.

Wyrokiem nakazowym z dnia 5 października 2022 r., sygn. akt II W 816/22, Sąd Rejonowy w Kędzierzynie – Koźlu:

1. uznał obwinioną za winną popełnienia zarzucanego czynu opisanego w części wstępnej wyroku, stanowiącego wykroczenie z art. 94 § 1 k.w. i za czyn ten na podstawie art. 94 § 1 k.w. wymierzył jej karę 1500 zł grzywny;

2. na podstawie art. 29 § 1 i 2 k.w. oraz art. 94 § 3 k.w. orzekł środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 8 /ośmiu/ miesięcy.

Wyrok zawierał również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku kasację, na korzyść ukaranej, wywiódł Rzecznik Praw Obywatelskich, który zarzucił temu orzeczeniu rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisu prawa procesowego, to jest art. 93 § 2 k.p.w., polegające na niesłusznym przyjęciu, że wina i okoliczności czynu zarzucanego obwinionej nie budziły wątpliwości co do wyczerpania przez nią znamion wykroczenia z art. 94 § 1 k.w., podczas gdy wynikające ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego okoliczności wskazujące, że obwiniona zdała egzamin na prawo jazdy uzasadniały powzięcie wątpliwości co do jej sprawstwa i ich wyjaśnienie, co w konsekwencji doprowadziło do niesłusznego uznania A. B. za winną popełnienia czynu zabronionego, polegającego na kierowaniu pojazdem mechanicznym bez uprawnień do kierowania pojazdami, w sytuacji gdy czyn przypisany obwinionej nie wyczerpywał znamion tego wykroczenia.

Podnosząc powyższy zarzut, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uniewinnienie obwinionej od popełnienia przypisanego jej czynu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna.

Zgodnie z art. 93 § 2 k.p.w. *orzekanie w postępowaniu nakazowym może nastąpić, jeżeli okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości*. W orzecznictwie trafnie podkreśla się, że przez użyte na gruncie tego przepisu pojęcie „okoliczności” (zgodnie z treścią tej regulacji mają one „nie budzić wątpliwości”) swym zakresem znaczeniowym obejmuje „nie tylko kwestie sprawstwa obwinionego, ale wszystkie okoliczności, które mają znaczenie dla ustalenia zakresu jego odpowiedzialności, a więc także właściwą ocenę prawną czynu będącego przedmiotem osądu. Stwierdzenie zatem jakichkolwiek wątpliwości co do tej ostatniej kwestii winno skutkować skierowaniem sprawy na rozprawę” (tak trafnie Sąd Najwyższy w wyroku z 23.09.2009 r., IV KK 60/09). Odnosząc się natomiast do użytego w powołanym wyżej przepisie pojęcia „winy” Sąd Najwyższy trafnie

skonstatował, że określenie „wina” ma w tym wypadku „autonomiczne znaczenie i obejmuje zarówno winę w znaczeniu procesowym, czyli sprawstwo (art. 5 § 1 k.p.k. w zw. z art. 8 k.p.s.w.), jak i całokształt przesłanek przypisania odpowiedzialności za wykroczenie przewidzianych w prawie materialnym (art. 1 § 1 i 2 k.w.)” - wyrok SN z 30.10.2013 r., II KK 281/13.

Bez wątpienia w przedmiotowej sprawie warunki z art. 93 § 2 k.p.w. nie zostały spełnione.

Obwiniona co prawda, podczas przesłuchania w toku czynności wyjaśniających, przyznała się do popełnienia zarzucanego jej czynu, ale podała, że w dniu 18 sierpnia 2022 r. zdała egzamin na prawo jazdy i sądziła, iż w związku z tym, że aktualnie nie jest konieczne posiadanie przy sobie dokumentu prawa jazdy, po zdanym egzaminie jest uprawniona do prowadzenia pojazdu. Obwiniona przedłożyła również kopię dotyczącego jej osoby „arkusza przebiegu części praktycznej egzaminu państwowego na prawo jazdy”, z którego wynikało, że wynik tegoż egzaminu, przeprowadzonego w dniu 18 sierpnia 2022 r., był pozytywny (k. 7).

W tym stanie rzeczy, sąd zobowiązany był skierować sprawę na rozprawę, przesłuchać obwinioną, a nade wszystko przeprowadzić postępowanie dowodowe zmierzające do ustalenia, na jakim etapie jest postępowanie administracyjne w przedmiocie wydania ww. prawa jazdy. Ustalenia w tej sferze były bowiem niezbędne do stwierdzenia, czy obwiniona wyczerpała swoim zachowaniem znamiona zarzucanego jej wykroczenia, a jeśli tak, czy było ono zachowaniem społecznie szkodliwym. Czyn, który jest pozbawiony społecznej szkodliwości nie stanowi wszak wykroczenia (arg. ex. art. 1 § 1 k.w.). W ocenianym postępowaniu, na skutek rażącej obrazę art. 93 § 2 k.p.w., zaniechano podjęcia tych czynności, co bez wątpienia (mając na uwadze choćby materiał dowodowy pozyskany w postępowaniu wznowieniowym) mogło mieć istotny wpływ na treść orzeczenia.

Z tego też powodu Sąd Najwyższy uznał, że autor kasacji skutecznie wykazał zaistnienie w badanym postępowaniu uchybienia stanowiącego podstawę kasacyjną z art. 111 k.p.w. i w konsekwencji uchylił zaskarżony wyrok nakazowy i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Kędzierzynie – Koźlu do ponownego rozpoznania.

Brak było natomiast podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku nakazowego i uniewinnienia obwinionej od popełnienia zarzucanego jej czynu.

Przypomnieć bowiem należy, iż zgodnie z odpowiednio stosowanym, na podstawie art. 112 k.p.w., przepisem art. 537 § 2 k.p.k., Sąd Najwyższy – z uwagi na specyfikę postępowania kasacyjnego - może uniewinnić obwinionego tylko wtedy, gdy w ramach prawidłowych ustaleń faktycznych, poczynionych przez sądy orzekające w pierwszej lub drugiej instancji, doszło do naruszenia prawa w ten sposób, że bezpodstawnie skazano obwinionego, błędnie przyjmując, iż przypisany mu czyn wypełnia znamiona wykroczenia lub że popełnił on wykroczenia pomimo zaistnienia okoliczności wyłączających odpowiedzialność wykroczeniową (zob. D. Świecki [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego. Tom II. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2023, komentarz do art. 537, teza 6). Jest zaś oczywiste, że w przedmiotowej sprawie taka sytuacja nie wystąpiła.

Kierując się powyższą argumentacją, Sąd Najwyższy orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku.

[SOP]

[a!]